

Nr 116.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt överläraren vid tekniska skolan i Stockholm H. F. Langlet; given Stockholms slott den 28 januari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 januari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning fråga om beredande av pension åt överläraren vid tekniska skolan i Stockholm Henrik Filip Langlet.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Langlet är född den 26 september 1866 och alltså 71 år gammal;
att Langlet, som avlagt ingenjörsexamen vid tekniska högskolan, varit anställd vid tekniska skolan i Stockholm såsom underlärare i geometrisk kon-

struktionslära vid aftonskolan och maskinyrkesskolan under tiden 30 september 1897—30 april 1907, under vilken anställningstid han därjämte från och med den 1 november 1902 tjänstgjort såsom underlärare i mekanisk fackritning vid maskinyrkesskolan ävensom under tiden november 1905—april 1906 på förordnande bestritt överlärarbefattningen i mekanisk teknologi jämte verktygslära vid aftonskolan och maskinyrkesskolan;

att han under tiden 1 juli 1910—31 december 1921 innehaft överlärarbefattningen i mekanisk teknologi jämte verktygslära vid aftonskolan;

att han varit överlärare i geometrisk konstruktionsritning, i byggnadsyrkesskolan sedan den 1 november 1912, i maskinyrkesskolan sedan den 1 november 1921 och i aftonskolan sedan den 1 januari 1922, vilka tre befattningar han alltjämt innehar;

att Langlet alltså har att åberopa en anställningstid vid tekniska skolan i Stockholm av mer än 37 år, därav omkring 28 år såsom överlärare;

att undervisningstiden för Langlet omfattat i medeltal 29 veckotimmar under åren 1897—1907, 3 veckotimmar under tiden juli 1910—oktober 1912, 7 à 11 veckotimmar under tiden november 1912—december 1921 samt 26 veckotimmar under tiden därefter;

att Langlet å sina överlärarbefattningar uppbär en avlöning av tillhoppa 3,567 kronor för år jämte dyrtidstillägg enligt för statens befattningshavare vid oreglerade verk gällande grunder;

att Langlet, vid sidan om sin anställning vid tekniska skolan, under läsåren 1897—1927 eller alltså under 30 år i en följd varit anställd såsom assistent, extra lärare, speciallärare eller vikarierande professor vid tekniska högskolan;

att han vid tekniska högskolan under de fem sista anställningsåren åtnjutit arvode av i medeltal 1,440 kronor för år;

samt att han förutom anställningen vid tekniska skolan och tekniska högskolan icke haft någon avlönad anställning.

Genom beslut den 15 januari 1932 och den 17 mars 1933 har Kungl. Maj:t funnit av tekniska högskolans lärarkollegium gjorda framställningar om utverkande av pension åt Langlet på grund av hans tjänstgöring vid högskolan icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Styrelsen för tekniska skolan i Stockholm har hemställt om utverkande åt Langlet av pension med två tredjedelar av förenämnda avlöningsbelopp, 3,567 kronor, eller med 2,378 kronor för år och därvid framhållit, bland annat, att Langlet under sin långa tjänstgöringstid i skolan städse utfört honom åliggande arbete på ett synnerligen tillfredsställande sätt och att han nedlagt ett ytterst energiskt arbete på den undervisning, som varit honom anförtrodd.

Skolöverstyrelsen har tillstyrkt pension åt Langlet till ett årligt belopp av 2,364 kronor och därvid anfört i huvudsak följande:

Överstyrelsen vill erinra om, att befattningshavare vid tekniska skolan i Stockholm visserligen icke äro berättigade att erhålla pension enligt 1907 års civila pensionslag men att riksdagen efter framställning av Kungl. Maj:t

i flera föregående fall medgivit pension åt lärare och andra befattningshavare vid nämnda läroanstalt, varvid pensionens belopp beräknats efter i huvudsak samma grunder, som genom sagda lag äro fastställda med avseende å ordinarie innehavare av civil tjänst. Överstyrelsen anser sig därför kunna på goda skäl tillstyrka en likartad behandling av nu förevarande framställning. I detta sammanhang må framhållas, att befattningshavare vid tekniska skolan uppbära dyrtidstillägg enligt samma grunder, som gälla för tjänstemän vid oreglerade verk, under det att samtliga de pensioner, som beviljas av riksdagen, behandlas enligt de föreskrifter, som gälla för reglerade pensioner. Såsom utgångspunkt vid beräkningen av nu ifrågakommande pension synes, såsom tekniska skolans styrelse föreslagit, böra tagas ett belopp, utgörande två tredjedelar av vederbörandes avlöning. Härtill bör emellertid — såsom kompensation för skillnaden mellan högre och lägre dyrtidstillägg — läggas pensionsförhöjning I enligt föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Då vederbörande ej erlagt pensionsavgifter, bör den sålunda erhållna summan något reduceras, förslagsvis med 12 procent. I enlighet härmed skulle pensionen till Langlet alltså utgå med 2,364 kronor ($\frac{2}{3} \times 3,567 + 313$ (förhöjning I) = 2,691; 2,691 — 12 % därav = 2,368, efter vederbörlig jämkning 2,364 kronor). När det gäller att fastställa pension åt befattningshavare vid tekniska skolan, har Kungl. Maj:tt visserligen vid ett par tillfällen funnit skäl ytterligare något reducera pensionens belopp, men med hänsyn till Langlets långvariga tjänstgöring vid skolan, vilket arbete utgjort hans huvudsakliga sysselsättning, anser överstyrelsen en dylik minskning av pensionsbeloppet i nu förevarande fall icke böra ifrågakomma, utan vill överstyrelsen tillstyrka, att detta måtte bestämmas till 2,364 kronor årligen.

Statskontoret har ifrågasatt pension åt Langlet till belopp av 1,944 kronor för år. Beträffande beräkningen av pensionen har statskontoret anfört följande:

Såsom underlag vid bestämmandet av pensionen synes böra tagas den genomsnittliga årslön, Langlet uppburit under de fem senaste åren, eller 3,567 kronor. Å detta belopp uppbär Langlet dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för tjänstemän vid oreglerade verk. Efter omräkning av sagda belopp till nyreglerad avlöning erhålles ett belopp, som närmast motsvarar lön, 4,104 kronor, i 14 löneklassen å G-ort i de för nyreglerade verk gällande löneplanerna. Avlöningen å A-ort i samma löneklass uppgår till 3,240 kronor. Två tredjedelar härav utgör 2,160 kronor. Då Langlet i pensionshänseende torde böra få tillgodoräkna en anställningstid av minst trettio år, lär pensionen för honom böra bestämmas till nyssnämnda belopp, minskat med tio procent på grund av att han icke erlagt pensionsavgifter, eller 1,944 kronor.

I likhet med myndigheterna finner jag mig böra förorda, att Langlet kommer i åtnjutande av pension av statsmedel vid avgången från anställningen vid tekniska skolan i Stockholm, vilken anställning — enligt vad jag inhämtat — jämte tjänstgöringen vid tekniska högskolan utgjort hans praktiskt taget enda förvärvskälla. Då frågan om tekniska skolans omorganisation och det därmed förknippade spörsmålet om ett generellt ordnande av pensioneringen av skolans personal ännu ej vunnit sin lösning, synes erforderligt, att — i likhet med vad som skett i fråga om vissa tidigare från skolan avgångna befattningshavare — framställning göres hos riksdagen om pension

åt Langlet. Beträffande avvägningen av pensionsbeloppet finner jag mig böra såsom i förevarande fall skälig pension förorda ett belopp av 2,196 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att överläraren vid tekniska skolan i Stockholm Henrik Filip Langlet må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning vid skolan, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2,196 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.